

MGA PAGKAING HENETIKAL NA GINAWA. PAGTATAK. INISYATIBONG BATAS.

- Nag-aatas ng pagtatak sa hilaw o naprosesong pagkain na ibinebenta sa mga mamimili kung ginawa mula sa mga halaman o hayop na may henetikong materyal na binago sa mga tinukoy na paraan.
- Nagbabawal sa pagtatak o pag-anunsiyo ng naturang pagkain, o ibang naprosesong pagkain, bilang “natural.”
- Hindi isinasama ang mga pagkain na: sertipikadong organiko; hindi sinadyang nilikha sa henetikal na ginawang materyal; ginawa mula sa mga hayop na pinakakain o iniiniksiyunan ng henetikal na ginawang materyal pero hindi henetikal na ginawa sa mga sarili nito; naprosesong may o nagtataglay lamang ng kaunting genetikal na ginawang mga sangkap; ibinibigay para sa paggamot ng mga kondisyong medikal; ibinebenta para sa agad na pagkain tulad sa isang restoran; o mga inuming may alkohol.

Buod ng Tantiya ng Pambatasang Manunuri sa Netong Tama sa Pananalapi ng Estado at Lokal na Pamahalaan:

- Nadagdagang taunang gastos ng estado na mula sa ilang daang libong dolyar hanggang sa higit sa \$1 milyon upang kontrolin ang pagtatak ng henetikal na ginawang mga pagkain.
- Posibleng, pero malamang na hindi malaking gastos ng estado at mga lokal na pamahalaan dahil sa paghahablang resulta ng mga posibleng paglabag sa mga iniaatas ng panukalang ito. Ang ilan sa mga gastos na ito ay susuportahan ng mga bayad sa paghaharap sa hukuman na iaatas sa mga partidong sangkot sa bawat kasong pambatas na bayaran sa ilalim ng umiiral na batas.

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

KASAYSAYAN

Mga Pagkaing Henetikal na Ginawa (GE). Ang henetikong inhinyeriya ay ang proseso ng pagbabago ng henetikong materyal ng isang buhay na organismo upang lumikha ng ilang ninanais na pagbabago sa mga katangian ng organismong iyon. Ang proseso ay madalas na ginagamit upang bumuo ng bagong mga uri ng halaman at hayop na sa bandang huli ay ginagamit bilang mga pinagkukunan ng mga pagkain, tinatawag na mga pagkaing GE. Halimbawa, ang henetikong inhinyeriya ay madalas na ginagamit upang pabutihin ang panlaban ng isang halaman sa mga peste o upang pahintulutan ang isang halaman na matagalan ang paggamit ng mga pestisidyo. Ang ilan sa pinakaraniwang aning GE ay kabilang ang mga klase ng mais at mga soybean. Noong 2011, 88 porsiyento ng lahat ng mais at 94 na porsiyento ng lahat ng mga soybean na inaani sa Estados Unidos ay inaalaan mula sa mga butong GE. Ang ibang pangkaraniwang aning GE ay kabilang ang alfalfa, canola, cotton, papaya, mga sugar beet, at zucchini. Bilang karagdagan, ang mga aning GE ay ginagamit upang gumawa ng mga sangkap ng pagkain (tulad ng mataas ang fructose na syrup ng mais) na madalas na kasama sa mga naprosesong pagkain (nangangahulugang ang mga pagkain na hindi hilaw na ani ng agrikultura). Alinsunod sa ilang mga tantiya, 40 porsiyento hanggang 70 porsiyento ng mga produktong pagkain na ibinebenta sa mga tindahan ng groseri sa California ay nagtataglay ng ilang sangkap na GE.

Pederal na Regulasyon. Ang pederal na batas ay hindi partikular na nag-aatas ng regulasyon ng mga pagkaing GE. Gayunman, ang Kagawaran ng Agrikultura ng Estados Unidos ay kasalukuyang naglalagay ng ilang kabawalan sa paggamit ng mga aning GE na ipinakikitang nagdudulot ng mga pinsala sa ibang mga halaman. Bilang karagdagan, ang Pangasiwaan ng Pagkain at Gamot ng Estados Unidos ay responsable sa pagtiyak na ang karamihan ng mga pagkain (henetikal na ginawa man ang mga ito) at mga pandagdag sa pagkain ay ligtas at wastong tinatakan.

Regulasyon ng Estado. Sa ilalim ng kasalukuyang batas ng estado, ang mga ahensiya ng California ay hindi partikular na inaatasang pangasiwaan ang mga pagkaing GE. Gayunman, ang Kagawaran ng Pamublikong Kalusugan (DPH) ay responsable sa pangangasiwa ng kaligtasan at pagtatak ng karamihan ng mga pagkain.

MUNGKAHI

Ang panukalang ito ay gumagawa ng ilang pagbabago sa batas ng estado na malinaw na nag-aatas ng regulasyon ng mga pagkaing GE. Sa partikular, ito ay (1) nag-aatas na ang karamihan ng mga pagkaing GE na ibinebenta ay wastong tatakan, (2) nag-aatas sa DPH na pangasiwaan ang pagtatak ng mga naturang pagkain, at (3) nagpapahintulot sa mga tao na ihabla ang mga tagagawa ng pagkain na lumabag sa mga tadhana ng panukala sa pagtatak.

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

IPINAGPATULUY

Pagtatak ng mga Pagkain. Ang panukalang ito ay nag-aatas sa mga pagkaing GE na ibinebenta nang tingi sa estado ay malinaw na tatakan bilang henetikal na ginawa. Sa partikular, ang panukala ay nag-aatas na ang mga hilaw na pagkain (tulad ng mga prutas at gulay) na nilikha nang buo o ang bahagi sa pamamagitan ng henetikong inhinyeriya ay tatakan ng mga salitang “Henetikal na Ginawa” sa harapang pakete o tatak. Kung ang aytem ay hindi nakahiwalay na ipinakete o walang taglay na tatak, ang mga salitang ito ay dapat lumitaw sa salansanan o bin kung saan ang aytem ay ipinakikita para sa pagbebenta. Ang panukala ay nag-aatas din na ang mga pagkaing sumailalim sa pagproseso na nilikha nang buo o ang bahagi nito sa pamamagitan ng henetikong inhinyeriya ay tatakan ng mga salitang “Ginawa ang Bahagi sa Pamamagitan ng Henetikong Inhinyeriya” o “Maaaring Ginawa ang Bahagi sa Pamamagitan ng Henetikong Inhinyeriya.”

Ang mga nagtitingi (tulad ng mga tindahan ng groseri) ay magiging unang-unang responsable para sa pagsunod sa panukala sa pamamagitan ng pagtiyak na ang kanilang mga produktong pagkain ay wastong tinatatakan. Ang mga produktong tinatakan bilang GE ay sumusunod. Para sa bawat produkto na hindi tinatakang GE, ang isang nagtitingi ay pangkaraniwang dapat magdokumento kung bakit ang produkto ay di-saklaw ng pagtatak. May dalawang pangunahing paraan kung bakit ang isang nagtitingi ay maaaring magdokumento na ang produkto ay di-saklaw: (1) sa pamamagitan ng pagkuha ng isang sinumpaang pahayag mula sa tagapagkaloob ng produkto (tulad ng isang nagbebenta ng pakyawan) na nagpapatid na ang produkto ay hindi sinadya o alam na henetikal na ginawa o (2) sa pamamagitan ng pagtanggap ng independiyenteng sertipikasyon na ang produkto ay hindi nagtataglay ng mga sangkap na GE. Ang ibang mga entidad sa buong tagasuplay ng pagkain (tulad ng mga magsasaka at mga tagagawa ng pagkain) ay maaari ring responsable sa pagpapanatili ng mga rekord na ito. May mga partikular na pagkain na hindi rin isinasama ng panukala sa mga iniaatas na pagtatak na nasa itaas. Halimbawa, ang mga inuming may alkohol, mga organikong pagkain, at pagkain sa restoran at ibang mga inihandang pagkain na hinahangad na kainin kaagad ay hindi kailangang tatakan. Ang mga produktong hayop—tulad ng karne o manok—na hindi tuwirang nililikha sa pamamagitan ng henetikong inhinyeriya ay palilibrihin din, kahit ang hayop ay pinakakain ng mga aning GE.

Bilang karagdagan, ang panukala ay nagbabawal sa paggamit ng mga katawagang “natural,” “natural na ginawa,” “natural na pinalaki,” at “buong natural” sa pagtatak at pag-aanunsyo ng mga pagkaing GE. Sa paraan ng pagkakasulat sa panukala, may posibilidad na ang mga kabawalang ito ay bibigyang-kahulugan ng mga hukuman na umaaplay sa ilang mga pagkaing sumailalim sa pagproseso henetikal mang ginawa o hindi.

Regulasyon ng Estado. Ang mga iniaatas na pagtatak para sa mga pagkaing GE sa ilalim ng panukalang ito ay pangangasiwaan ng DPH bilang bahagi ng kasalukuyang responsibilidad na

pangasiwaan ang kaligtasan at pagtatak ng mga pagkain. Ang panukala ay nagpapahintulot sa kagawaran na magpatibay ng mga regulasyon na ipinasiya nitong kailangan upang isakatuparan ang panukala. Halimbawa, kakailanganin ng DPH na bumuo ng mga regulasyon na naglalarawan ng mga pamamaraan ng pagsubok para sa pagpapasiya kung ang mga pagkain ay nagtataglay ng mga sangkap na GE.

Litigasyon Upang Ipatupad ang Panukala. Ang mga paglabag sa panukala ay maaaring usugin ng mga pang-estado, lokal, o pribadong partido. Iyon ay nagpapahintulot sa hukuman na maggawad sa mga partidong ito ng lahat ng makatwirang gastos na natamo sa nag-iimbistiga at umuusig na aksyon. Bilang karagdagan, ang panukala ay tumutukoy na ang mga mamimili ay maaaring maghabla para sa mga paglabag sa mga iniaatas ng panukala sa ilalim ng Batas sa mga Remedyong Pambatas sa Mamimili ng estado, na nagpapahintulot sa mga mamimili na maghabla nang hindi kailangang magpakita na ang isang partikular na pinsala ay nangyari bilang resulta ng ipinaratang na paglabag.

MGA EPEKTO SA PANANALAPI

Pagtaas ng mga Gastos na Pampangasiwaan ng Estado. Ang panukalang ito ay magresulta sa mga karagdagang gastos ng estado para sa DPH upang pangasiwaan ang pagtatak ng mga pagkaing GE, tulad ng pagsusuri ng mga dokumento at paggawa ng pana-panahong inspeksyon upang malaman kung ang mga pagkain ay tunay na ibinebenta na may mga tamang tatak. Depende sa kung paano at sa lawak na pinili ng kagawaran na ipatupad ang mga regulasyong ito (tulad ng kung gaano kadalas na pinili nitong gumawa ng pag-inspeksiyon sa mga tindahan ng groseri), ang mga gastos na ito ay maaaring umabot ng **ilang daang libong dolyar hanggang higit sa \$1 milyon taun-taon.**

Posibleng Pagtaas sa mga Gastos na Kaugnay ng Litigasyon. Gaya ng inilarawan sa itaas, ang panukalang ito ay nagpapahintulot sa mga tao na maghabla para sa mga paglabag sa mga iniaatas na pagtatak. Dahil ito ay magtataas ng bilang ng mga kasong isinasampa sa mga hukuman ng estado, ang estado at ang mga county ay magtatamo ng mga karagdagang gastos upang iproseso at dinggin ang mga karagdagang kaso. Ang lawak ng mga gastos na ito ay magiging depende sa bilang ng kasong isinampa, sa bilang ng mga kasong inuusig ng estado at mga lokal na pamahalaan, at kung paano pinagpasiyahan ang mga ito ng mga hukuman. Ang ilan sa tumaas na mga gastos ng hukuman ay susuportahan ng mga bayad sa paghaharap sa hukuman na iaatas sa mga partidong sangkot sa bawat kaso na iaatas na bayaran sa ilalim ng umiiral na batas. Sa konteksto ng pangkalahatang paggasta ng hukuman, ang mga gastos na ito ay hindi malamang na maging malaki sa pangmatagalan.